Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (devátého senátu)

13. ledna 2022 *

„Řízení o předběžné otázce – Směrnice 2011/7/EU – Postup proti opožděným platbám v obchodních transakcích – Oblast působnosti – Pojem ‚obchodní transakce' – Orgán veřejné moci jednající jako věřitel podniku – Vyloučení – Přenechání nemovitosti orgánem veřejné moci do trvalého užívání podniku za roční poplatek"

Ve věci C-327/20,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Sądu Okręgowego w Opolu (Krajský soud v Opolí, Polsko) ze dne 10. března 2020, došlým Soudnímu dvoru dne 22. července 2020, v řízení

Skarb Państwa – Starosta Nyski

proti

New Media Development & Hotel Services sp. z o.o.,

SOUDNÍ DVŮR (devátý senát),

ve složení K. Jürimäe, předsedkyně třetího senátu vykonávají funkci předsedkyně devátého senátu, S. Rodin a N. Piçarra (zpravodaj), soudci,

generální advokát: J. Richard de la Tour,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,

– za Evropskou komisi M. Brauhoff a G. Gattinarou, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: polština.

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 6 odst. 3 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/35/ES ze dne 29. června 2000 o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích (Úř. věst. 2000, L 200, s. 35; Zvl. vyd. 17/01, s. 226), jakož i čl. 2 bodu 1 a čl. 12 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU ze dne 16. února 2011 o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích (Úř. věst. 2011, L 48, s. 1, a oprava Úř. věst. 2012, L 233, s. 3).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Skarbem Państwa – Starostą Nyski (Státní pokladna – přednosta okresu Nysa, Polsko) (dále jen „státní pokladna“) a společností New Media Development & Hotel Services sp. z o.o. (dále jen „New Media“), jehož předmětem jsou úroky za opožděnou platbu ročního poplatku, který je státní pokladně povinna platit uvedená společnost jako odměnu za trvalé užívání pozemku, jež jí byl do takového užívaní přenechán.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2011/7/EU

3 Body 3, 8, 9, 14 a 23 odůvodnění směrnice 2011/7 uvádějí:

„(3) Mnohé platby v obchodních transakcích mezi hospodářskými subjekty navzájem nebo mezi hospodářskými subjekty a orgány veřejné moci se uskutečňují později, než jak bylo dohodnuto ve smlouvě nebo stanoveno ve všeobecných obchodních podmínkách. Přestože zboží bylo dodáno nebo služby byly poskytnuty, mnohé příslušné faktury jsou placeny až dlouhou dobu po uplynutí lhůty. Tyto opožděné platby mají negativní dopad na likviditu a komplikují finanční řízení podniků. Postihují rovněž jejich konkurenceschopnost a ziskovost v případech, kdy věřitel potřebuje kvůli opožděné platbě získat vnější financování. Riziko takových negativních dopadů se výrazně zvyšuje v dobách hospodářského propadu, kdy je přístup k financování obtížnější.

[…]

(8) Oblast působnosti této směrnice by se měla omezovat na platby, které jsou úhradou za obchodní transakce. Tato směrnice by neměla upravovat transakce se spotřebiteli, úroky ve spojení s jinými platbami, např. platby podle právních předpisů upravujících šeky a směnky, platby představující náhradu škody, včetně plateb od pojišťoven. […]

(9) Tato směrnice by měla upravovat veškeré obchodní transakce bez ohledu na to, zda jsou prováděny mezi soukromými nebo veřejnými podniky nebo mezi podniky a orgány veřejné moci, s ohledem na skutečnost, že orgány veřejné moci provádějí značné množství plateb podnikům. […]

[…]

(14) V zájmu souladu právních předpisů Unie by měla být pro účely této směrnice použita definice ‚veřejných zadavatelů' podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb [(Úř. věst. 2004, L 134, s. 1; Zvl. vyd. 06/07, s. 191)] a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby [(Úř. věst. 2004, L 134, s. 114; Zvl. vyd. 06/07, s. 132)].

[…]

(23) Orgány veřejné moci mají zpravidla výhodu jistějších, předvídatelnějších a trvalejších příjmů než podniky. Kromě toho mohou mnohé orgány veřejné moci získat financování za atraktivnějších podmínek než podniky. Zároveň jsou orgány veřejné moci při dosahování svých cílů méně závislé na budování stálých obchodních vztahů než podniky. Dlouhé lhůty splatnosti a opožděné platby ze strany orgánů veřejné moci za zboží a služby znamenají pro podniky neopodstatněné náklady. Proto je vhodné zavést zvláštní pravidla týkající se obchodních transakcí pro dodávku zboží nebo poskytnutí služeb podniky orgánům veřejné moci, týkající se zejména lhůt splatnosti, které zpravidla nesmí překročit 30 kalendářních dnů, pokud nejsou ve smlouvě výslovně dohodnuty jiné podmínky a za předpokladu, že to je objektivně odůvodněno zvláštní povahou nebo rysy smlouvy, a v žádném případě nesmí překročit 60 kalendářních dnů."

4 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Předmět a oblast působnosti", stanoví:

„1. Cílem této směrnice je boj proti opožděným platbám v obchodních transakcích s cílem zajistit řádné fungování vnitřního trhu, a tím podpořit konkurenceschopnost podniků, a zejména malých a středních podniků.

2. Tato směrnice se vztahuje na veškeré platby, které jsou úhradou za obchodní transakce.

[…]"

5 Článek 2 uvedené směrnice, nadepsaný „Definice", zní takto:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

1) ‚obchodní transakcí' transakce mezi podniky nebo mezi podniky a orgány veřejné moci, která vede k dodání zboží nebo poskytnutí služeb za úplatu;

2) ‚orgánem veřejné moci' jakýkoli veřejný zadavatel, jak je definován v čl. 2 odst. 1 písm. a) směrnice [2004/17] a v čl. 1 odst. 9 směrnice [2004/18], bez ohledu na předmět nebo hodnotu smlouvy,

3) ‚podnikem' jakákoli organizace jiná než orgán veřejné moci, která vykonává nezávislou hospodářskou nebo odbornou činnost, i když je tato činnost prováděna jedinou osobou;

[…]

6) ‚zákonným úrokem z prodlení' jednoduchý úrok z prodlení, jehož sazba je součtem referenční sazby a nejméně osmi procentních bodů;

[…]“

6 Článek 3 směrnice 2011/7, který se týká obchodních transakcí mezi podniky, v odstavci 1 stanoví, že členské státy zajistí, aby v těchto transakcích měl věřitel nárok na úrok z prodlení bez nutnosti upomínky, jsou-li splněny podmínky stanovené v tomto článku.

7 Článek 4 této směrnice, nadepsaný „Transakce mezi podniky a orgány veřejné moci“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy zajistí, že v obchodních transakcích, v nichž je dlužníkem orgán veřejné moci, má věřitel po uplynutí lhůty stanovené v odstavcích 3, 4 nebo 6 nárok na zákonný úrok z prodlení bez nutnosti upomínky, pokud jsou splněny tyto podmínky:

a) věřitel splnil své smluvní a zákonné povinnosti a

b) věřitel neobdržel splatnou částku včas, ledaže dlužník není za prodlení odpovědný.

[…]“

8 Uvedená směrnice na základě jejího čl. 13 prvního pododstavce zrušila směrnici 2000/35 s účinností od 16. března 2013.

Směrnice 2004/17

9 Článek 2 odst. 1 písm. a) směrnice 2004/17 definoval pojem „veřejný zadavatel“ jako pojem označující „stát, regionální nebo místní orgány, veřejnoprávní subjekty, sdružení tvořená jedním či více takovými orgány nebo jedním či více veřejnoprávními subjekty“.

10 Tato definice v podstatě odpovídá definici obsažené v čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17 (Úř. věst. 2014, L 94, s. 243), jež nabyla účinnosti dnem 18. dubna 2016.

Směrnice 2004/18

11 Článek 1 odst. 9 směrnice 2004/18 definoval pojem „veřejní zadavatelé“ stejným způsobem jako čl. 2 odst. 1 písm. a) směrnice 2004/17.

12 Směrnice 2004/18 byla s účinností od 18. dubna 2016 zrušena a nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. 2014, L 94, s. 65). Článek 2 odst. 1 bod 1 a čl. 10 písm. a) směrnice 2014/24 odpovídají čl. 1 odst. 9 a čl. 16 písm. a) směrnice 2004/18.

Polské právo

Zákon ze dne 8. března 2013

13 Ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (zákon o boji proti nadměrným průtahům v obchodních transakcích, úplné znění) ze dne 8. března 2013 (Dz. U. z roku 2019, položka 118, dále jen „zákon ze dne 8. března 2013“) provedl směrnici 2011/7 do polského práva a nabyl účinnosti dne 28. dubna 2013.

14 Článek 2 zákona ze dne 8. března 2013 stanoví:

„Ustanovení [tohoto] zákona se vztahují na obchodní transakce, jejichž výhradními stranami jsou:

1) podnikatelé ve smyslu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców [(zákon ze dne 6. března 2018 o podnikatelích)];

[…]

3) subjekty uvedené v čl. 3 odst. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych [(zákon ze dne 29. ledna 2004 o veřejných zakázkách)] […]“

15 Článek 4 body 1, 2 a 3 zákona ze dne 8. března 2013 obsahuje následující definice:

„Pro účely tohoto zákona se rozumí:

1) obchodní transakcí: smlouva o dodání zboží nebo poskytnutí služeb za úplatu, pokud strany uvedené v článku 2 uzavřou takovou smlouvu v rámci své obchodní činnosti;

   […]

2) orgánem veřejné moci: subjekty uvedené v čl. 3 odst. 1 bodech l až 3a zákona ze dne 29. ledna 2004 o veřejných zakázkách;

3) zákonným úrokem z prodlení v obchodních transakcích:
   a) v případě obchodních transakcí, kdy je dlužníkem veřejnoprávní subjekt z odvětví zdravotnictví: úrok ve výši referenční sazby Polské národní banky navýšené o osm procentních bodů,
   b) v případě obchodních transakcí, kdy dlužníkem není veřejnoprávní subjekt z odvětví zdravotnictví: úrok ve výši referenční sazby Polské národní banky navýšené o deset procentních bodů […]“

16 Podle čl. 7 odst. 1 zákona ze dne 8. března 2013 platí, že:

„S výjimkou transakcí, v nichž je dlužníkem orgán veřejné moci, mají věřitelé, kteří jsou stranami obchodní transakce, nárok na zákonný úrok z prodlení bez nutnosti upomínky, a to za období ode dne splatnosti peněžitého plnění do dne, kdy byla provedena platba, s výjimkou případů, kdy se strany dohodly na vyšší úrokové sazbě, pokud jsou splněny obě následující podmínky:

1) věřitel splnil své povinnosti;

2) platbu neobdržel ve lhůtě stanovené ve smlouvě.“

Zákon o správě nemovitostí

17 Článek 71 ustawy o gospodarce nieruchomościami (zákon o správě nemovitostí) ze dne 21. srpna 1997 (Dz. U. z roku 2018, položka 2204), v odstavcích 1 a 4 stanoví:

„1. Za přenechání pozemku do trvalého užívání je účtován prvotní poplatek a dále roční poplatky.

[…]

4. Roční poplatky se platí po celou dobu trvalého užívání, nejpozději do 31. března každého roku předem na daný rok. […]“

Občanský zákoník

18 Článek 232 § 1 a 2 Kodeksu cywilnego (občanský zákoník) ze dne 23. dubna 1964 (Dz. U. z roku 1964, č. 16, položka 93), ve znění použitelném na spor v původním řízení, stanovil:

„Pozemky v majetku státu nacházející se ve správních hranicích měst a pozemky v majetku státu, které se nacházejí mimo tyto hranice, ale jsou zahrnuty do územního plánu města a určeny k plnění hospodářských úkolů města, jakož i pozemky ve vlastnictví územních samosprávných celků nebo jejich sdružení mohou být přenechány do trvalého užívání fyzickým a právnickým osobám.

V případech stanovených zvláštními předpisy mohou být předmětem trvalého užívání i jiné pozemky v majetku státu, územních samosprávných celků nebo jejich sdružení.“

19 Článek 238 tohoto zákoníku stanoví, že „[t]rvalý uživatel je po dobu trvání svého práva trvalého užívání povinen hradit roční poplatek“.

20 Článek 481 § 1 uvedeného zákoníku stanoví, že pokud je dlužník v prodlení s peněžitým plněním, může věřitel požadovat úroky za dobu prodlení, i když věřiteli nevznikla žádná škoda a prodlení je způsobeno okolnostmi, za které není dlužník odpovědný.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

21 V rámci smlouvy uzavřené dne 15. května 2014 nabyla společnost New Media právo trvalého užívání k pozemku od osoby, na kterou státní pokladna původně toto právo převedla. Podle článku 71 zákona o správě nemovitostí je společnost New Media jakožto trvalý uživatel povinna platit státní pokladně roční poplatek.

22 Vzhledem k tomu, že státní pokladna neobdržela částku tohoto poplatku do dne splatnosti, tj. do 31. března 2018, podala k Sądowi Rejonowemu w Nysie (Okresní soud v Nyse, Polsko) návrh na vydání rozhodnutí, kterým se společnosti New Media ukládá zaplatit dlužnou částku ve výši 3 365,55 polských zlotých (PLN) (přibližně 755 eur) spolu se zákonnými úroky z prodlení v souladu s ustanoveními zákona ze dne 8. března 2013.

23 Rozsudkem vydaným dne 24. května 2019 uložil uvedený soud společnosti New Media povinnost zaplatit dlužnou částku navýšenou o zákonné úroky z prodlení ode dne 1. dubna 2018, a to na základě článku 481 občanského zákoníku, a nikoli na základě ustanovení zákona ze dne 8. března 2013 z důvodu, že povinnost platit roční poplatek nevyplývá z „obchodní transakce“ ve smyslu tohoto zákona, ale jejím právním základem je článek 71 zákona o správě nemovitostí a článek 238 občanského zákoníku. Dále konstatoval, že státní pokladna není stranou smlouvy ze dne 15. května 2014, na jejímž základě společnost New Media nabyla právo trvalého užívání k dotyčnému pozemku.

24 Státní pokladna podala proti tomuto rozsudku odvolání k Sądowi Okręgowemu w Opolu (Krajský soud v Opolí), který je předkládajícím soudem. Zpochybňuje zamítnutí svého návrhu na zaplacení úroků na základě zákona ze dne 8. března 2013 a tvrdí, že spor v původním řízení spadá do působnosti tohoto zákona. I když je právo trvalého užívání stanoveno zákonem o správě nemovitostí, zakládá automaticky smluvní vztah mezi státní pokladnou, vlastníkem nemovitosti a trvalým uživatelem.

25 Podle předkládajícího soudu tak vyvstává otázka, zda prodlení s platbou poplatku za trvalé užívání umožňuje státní pokladně požadovat úroky z tohoto prodlení na základě zákona ze dne 8. března 2013, kterým se do polského práva provádí směrnice 2011/7, nebo podle pravidel stanovených občanským zákoníkem.

26 Uvedený soud má především pochybnosti o tom, zda přenechání pozemku k trvalému užívání spadá pod pojmy „dodání zboží“ nebo „poskytnutí služeb“ ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice 2011/7, a tudíž zda roční poplatek, který představuje odměnu za toto trvalé užívání, může spadat pod pojem „obchodní transakce“ ve smyslu tohoto ustanovení.

27 Předkládající soud se dále táže, zda tento roční poplatek představuje transakci mezi „podnikem“ a „orgánem veřejné moci“, a tedy „obchodní transakci“ ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice 2011/7. Vzhledem k tomu, že společnost New Media nenabyla právo trvalého užívání od státní pokladny, ale od třetí osoby, na kterou státní pokladna toto právo původně převedla, klade si uvedený soud zejména otázku, zda pod pojem „obchodní transakce“ spadá pouze tento původní převod, jehož účastníkem byla státní pokladna, nebo zda musí být společnost New Media považována za nástupce své smluvní protistrany, v důsledku čehož se na ni vztahují účinky původního převodu mezi touto protistranou a státní pokladnou.

28 Konečně pro případ, že dotčená situace spadá pod pojem „obchodní transakce“ ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice 2011/7, předkládající soud se táže, zda tato obchodní transakce spadá do časové působnosti této směrnice, jak byla do polského práva provedena zákonem ze dne 8. března 2013. Uvedený soud upřesňuje, že polský zákonodárce využil možnosti, kterou členským státům přiznává směrnice 2011/7, a vyloučil z působnosti zákona ze dne 8. března 2013 smlouvy uzavřené před 16. březnem 2013. Vzhledem k tomu, že ve sporu v původním řízení bylo právo trvalého užívání původně převedeno dne 5. prosince 1990, směrnice 2011/7 se použije pouze na převod tohoto práva trvalého užívání na společnost New Media dne 15. května 2014.

29 Za těchto podmínek se Sąd Okręgowy w Opolu (Krajský soud v Opolí) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 2 bod 1 [směrnice 2011/7] vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě obsažené v článku 2 a čl. 4 bodu 1 [zákona ze dne 8. března 2013], podle které pojem ‚zboží' nezahrnuje nemovitosti a pojem ‚dodání zboží' nezahrnuje přenechání nemovitosti k trvalému užívání ve smyslu článku 232 a násl. [občanského zákoníku], případně takovou činnost nelze považovat za poskytnutí služby?

2) Bude-li odpověď na první otázku kladná, musí být čl. 2 bod 1 [směrnice 2011/7] vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě obsažené v článku 71 a násl. [zákona o správě nemovitostí] a v článku 238 [občanského zákoníku], podle které v případě výběru ročních poplatků za trvalé užívání ze strany státní pokladny od subjektů, jež vykonávají podnikatelskou činnost, ale nejsou původními subjekty, jimž státní pokladna poskytla právo na trvalé užívání, ale toto právo nabyly od jiných trvalých uživatelů, se nejedná o činnost spadající pod pojmy ‚obchodní transakce' a ‚orgán veřejné moci' ve smyslu čl. 2 bodů 1 a 2 směrnice 2011/7 a článku 2 a čl. 4 bodu 1 [zákona ze dne 8. března 2013], případně se na takovou činnost ustanovení směrnice 2011/7 ani tohoto zákona nevztahují?

3) Bude-li odpověď na první a druhou otázku kladná, musí být čl. 12 odst. 4 [směrnice 2011/7] a čl. 6 odst. 3 písm. b) [směrnice 2000/35], vykládány v tom smyslu, že brání právní úpravě obsažené v článku 15 zákona ze dne 8. března 2013 […] a v článku 12 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (zákon o platebních lhůtách v obchodních transakcích), ze dne 12. června 2003 [(Dz. U. z roku 2003, č. 139, položka 1323)], která vylučuje možnost použít ustanovení této směrnice a jejího prováděcího zákona na smlouvy o převodu (prodeji) práva trvalého užívání na stávajícího trvalého uživatele, jež má povinnost platit roční poplatek, které byly uzavřeny po 28. dubnu 2013 resp. po 1. lednu 2004, pokud státní pokladna původně přiznala právo trvalého užívání jinému subjektu před 28. dubnem 2013 a 1. lednem 2004?"

K předběžným otázkám

K druhé otázce

30 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba posoudit jako první, jelikož se týká první podmínky vyžadované čl. 2 bodem 1 směrnice 2011/7 k tomu, aby transakce mohla být kvalifikována jako „obchodní transakce" ve smyslu tohoto ustanovení, je, zda tento pojem musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje výběr poplatku orgánem veřejné moci jako odměny za trvalé užívání pozemku od podniku, jehož je tento orgán věřitelem.

31 Je třeba připomenout, že podle čl. 1 odst. 2 směrnice 2011/7 se tato směrnice vztahuje na veškeré platby, které jsou úhradou za „obchodní transakce", a že tento pojem je definován v čl. 2 bodě 1) směrnice 2011/7 jako „transakce mezi podniky nebo mezi podniky a orgány veřejné moci, která vede k dodání zboží nebo poskytnutí služeb za úplatu". Toto posledně uvedené ustanovení musí být vykládáno ve světle bodů 8 a 9 odůvodnění této směrnice, z nichž vyplývá, že se vztahuje na všechny platby, které jsou úhradou za obchodní transakce, včetně plateb mezi soukromými podniky, s vyloučením transakcí se spotřebiteli a jiných druhů plateb [rozsudek ze dne 9. července 2020, RL (Směrnice o postupu proti opožděným platbám), C-199/19, EU:C:2020:548, bod 22 a citovaná judikatura].

32 Článek 2 bod 1 směrnice 2011/7 tak stanoví dvě podmínky k tomu, aby transakce mohla být kvalifikována jako „obchodní transakce“ ve smyslu tohoto ustanovení, a spadala tak do oblasti působnosti této směrnice, jak je vymezena v čl. 1 odst. 2 této směrnice. Tato transakce musí být uskutečněna buď mezi podniky, nebo mezi podniky a orgány veřejné moci. A dále musí vést k dodání zboží nebo poskytnutí služeb za úplatu [rozsudek ze dne 9. července 2020, RL (Směrnice o postupu proti opožděným platbám), C-199/19, EU:C:2020:548, bod 24].

33 Pokud jde o první z těchto podmínek, kterých se týká tato předběžná otázka, je pojem „orgán veřejné moci“ definován v čl. 2 bodě 2 směrnice 2011/7 jako „jakýkoli veřejný zadavatel, jak je definován v čl. 2 odst. 1 písm. a) [směrnice 2004/17] a v čl. 1 odst. 9 [směrnice 2004/18], bez ohledu na předmět nebo hodnotu smlouvy“. Jak vyplývá z bodu 14 odůvodnění směrnice 2011/7, tato definice byla přijata v zájmu konzistentnosti předpisů Unie.

34 Podle těchto ustanoveními směrnic 2004/17 a 2004/18 se pojmem „veřejný zadavatel“ rozumí „stát, regionální nebo místní orgány, veřejnoprávní subjekty [a] sdružení tvořená jedním nebo více takovými orgány nebo jedním či více veřejnoprávními subjekty“.

35 Pojem „stát“ zahrnuje všechny orgány vykonávající zákonodárnou, výkonnou a soudní moc a musí být, stejně jako pojem „veřejný zadavatel“ vykládán podle funkce a extenzivně (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. září 1998, Komise v. Belgie, C-323/96, EU:C:1998:411, body 27 a 28, jakož i ze dne 5. října 2017, LitSpecMet, C-567/15, EU:C:2017:736, bod 31 a citovaná judikatura).

36 Pojem „podnik“ uvedený v čl. 2 bodě 1 směrnice 2011/7 je definován v čl. 2 bodě 3 této směrnice jako „jakákoli organizace jiná než orgán veřejné moci, která vykonává nezávislou hospodářskou nebo odbornou činnost, i když je tato činnost prováděna jedinou osobou“. Podle této definice nemůže být subjekt, který spadá pod pojem „veřejný zadavatel“ ve smyslu čl. 2 bodu 2 této směrnice, z tohoto důvodu kvalifikován jako „podnik“ ve smyslu čl. 2 bodu 3 uvedené směrnice.

37 Znění čl. 2 bodu 1 směrnice 2011/7 však samo o sobě neumožňuje určit, zda transakce, při níž je orgán veřejné moci věřitelem podniku, spadá pod pojem „obchodní transakce“ ve smyslu tohoto ustanovení, a tedy do oblasti působnosti této směrnice. Za těchto okolností je třeba v souladu s ustálenou judikaturou věnovat pozornost kontextu, do kterého je toto ustanovení zasazeno, jakož i cílům sledovaným právní úpravou, jejíž je součástí [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. listopadu 2020, Techbau, C-299/19, EU:C:2020:937, bod 38, a ze dne 9. červenec 2020, RL (Směrnice o postupu proti opožděným platbám), C-199/19, EU:C:2020:548, bod 27].

38 Pokud jde o kontext čl. 2 bodu 1 směrnice 2011/7, článek 4 této směrnice v odstavci 1 stanoví, že „[č]lenské státy zajistí, že v obchodních transakcích, v nichž je dlužníkem orgán veřejné moci, má věřitel po uplynutí lhůty stanovené v odstavcích 3, 4 nebo 6 nárok na zákonný úrok z prodlení bez nutnosti upomínky, pokud jsou splněny […] podmínky [uvedené v písmenech a) a b)]“. Z toho vyplývá, že se tento článek 4 použije pouze na situaci, kdy je orgán veřejné moci dlužníkem podniku.

39 Kromě toho je třeba uvést, že článek 3 směrnice 2011/7 se týká pouze transakcí mezi podniky. Jak přitom vyplývá z bodu 36 tohoto rozsudku, pojem „podnik“ použitý v této směrnici výslovně vylučuje, aby se tato směrnice vztahovala na orgán veřejné moci ve smyslu čl. 2 bodu 2 této směrnice jako na věřitele podniku.

40 Z výkladu ustanovení čl. 2 bodů 2 a 3, čl. 3 odst. 1 a čl. 4 odst. 1 směrnice 2011/7 ve vzájemném spojení tak vyplývá, že pokud je – jako v projednávaném případě – orgán veřejné moci věřitelem podniku, tato situace nespadá pod pojem „obchodní transakce“ ve smyslu čl. 2 bodu 1 této směrnice.

41 Pokud jde o cíle sledované směrnicí 2011/7, je třeba uvést, že cílem této směrnice jakožto opatření ke sbližování právních předpisů členských států je podle jejího čl. 1 odst. 1 „boj proti opožděným platbám v obchodních transakcích s cílem zajistit řádné fungování vnitřního trhu, a tím podpořit konkurenceschopnost podniků, a zejména malých a středních podniků“. V tomto ohledu bod 3 odůvodnění uvedené směrnice uvádí, že opožděné platby mají negativní dopad na likviditu těchto podniků, jakož i na jejich konkurenceschopnost a ziskovost.

42 Naproti tomu, jak vyplývá z bodu 23 odůvodnění směrnice 2011/7, orgány veřejné moci mají zpravidla výhodu jistějších, předvídatelnějších a trvalejších příjmů než podniky a ve srovnání s nimi mohou získat financování za atraktivnějších podmínek. Navíc při dosahování svých cílů jsou tyto orgány méně závislé na budování stálých obchodních vztahů než podniky. Tyto mohou být vystaveny neopodstatněným nákladům v případě dlouhých lhůt splatnosti za zboží nebo služby ze strany orgánů veřejné moci.

43 Vzhledem k těmto rozdílům mezi orgány veřejné moci a podniky, a zejména malými a středními podniky, a ke skutečnosti, jak uvádí bod 9 odůvodnění směrnice 2011/7, že prvně jmenované provádějí značné množství plateb podnikům, považoval unijní normotvůrce za vhodné stanovit v článku 4 směrnice 2011/7 ustanovení použitelná výlučně na podniky, které jsou věřiteli peněžních částek ve vztahu k orgánům veřejné moci, kterým dodaly zboží nebo poskytly služby, aniž by se tato ustanovení týkala těchto orgánů veřejné moci jako věřitelů vůči podnikům.

44 Z článku 2 bodu 1 směrnice 2011/7 vykládaného ve světle kontextu, jehož je součástí, a cílů sledovaných touto směrnicí tak vyplývá, že pokud je orgán veřejné moci ve smyslu bodu 2 tohoto článku v souvislosti s peněžní částkou věřitelem určitého podniku, vztahy mezi těmito dvěma subjekty nespadají pod pojem „obchodní transakce“ ve smyslu tohoto ustanovení, a jsou tudíž vyloučeny z oblasti působnosti uvedené směrnice.

45 V projednávané věci z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že předmětem sporu v původním řízení je prodlení s platbou ročního poplatku, který představuje odměnu za trvalé užívání pozemku a který má společnost New Media, jež je „podnikem“ ve smyslu čl. 2 bodu 3 směrnice 2011/7, stejně jako osoba, které na ni převedla toto právo trvalého užívání, zaplatit do státní pokladny.

46 Avšak vzhledem k tomu, že státní pokladna, která spadá pod pojem „orgán veřejné moci“ ve smyslu čl. 2 bodu 2 směrnice 2011/7, je věřitelem u peněžních částek, které dluží podnik New Media jako odměnu za uvedené právo trvalého užívání, první podmínka pro to, aby transakce mohla být kvalifikována jako „obchodní transakce“ ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice 2011/7, jak je vyložena v bodě 44 tohoto rozsudku, není splněna. Za těchto podmínek nemá státní pokladna nárok na zákonný úrok z prodlení stanovený v čl. 4 odst. 1 této směrnice.

47 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že pojem „obchodní transakce“ ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice 2011/7 musí být vykládán v tom smyslu, že nezahrnuje výběr poplatku orgánem veřejné moci jako odměny za trvalé užívání pozemku od podniku, jehož je tento orgán věřitelem.

K první a třetí otázce

48 Vzhledem k odpovědi na druhou otázku není namístě odpovídat na první a třetí otázku.

K nákladům řízení

49 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (devátý senát) rozhodl takto:

Pojem „obchodní transakce“ ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU ze dne 16. února 2011 o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích musí být vykládán v tom smyslu, že nezahrnuje výběr poplatku orgánem veřejné moci jako odměny za trvalé užívání pozemku od podniku, jehož je tento orgán věřitelem.

Podpisy.